

добро-то и полезно-то, а отъ злo-то да отбѣгва. Отъ тука ся разумѣва до колко є нужно да царува наука-та изобщо проче между всякой народъ и чисто между всякой человѣкъ. Само учени-ти и образовани-ти народи благоденствовать и щѣть благоденствовать; само тин щѣть бѣдѣть счастливи и достойни, като щѣть имѣть величественъ напрѣдъкъ, и тѣхно-то имя вѣчно ще сѫществува и ще держи почетно мѣсто въ исторії-тѣ на человѣчество-то; само тин щѣть имѣть най-послѣ огромны успѣхи въ всяко общо или чистно прѣдпрѣятіе. Нѣ зачто да продължавамъ еще и да изброявамъ многобройны-ты ползы, что прыска на всѣдѣ научно-то слѣнце? Да ли има и днесъ такыви хора, кои-то да не оцѣняватъ ползы-ты и добрины-ты, что дава на человѣчество-то благотворна-та наука? Днесъ и най-глуапавый, ако направи едно просто сравненіе между единъ учень и образованъ народъ и между единъ простъ и необразованъ, ще намѣри несравнено голѣмѣ разлики и ще ся увѣри въ това.

А като говоримъ тука за различны-ты и многобройны-ты ползы на наукѣ-тѣ, благодатный небесенъ той дарь, може нѣкой да ми възрази и да каже: зачто, като е толкова полезна наука-та, глядами много вече учени да ся прѣставява съ съвсѣмъ лошъ и низъкъ характеръ, съ лоши нѣравы, и не прѣнасятъ нѣкаквы благодѣянія, а само глядатъ да удовлетворяватъ страсти-ты си? — Отговарямы искренно на това, че тин ся лишени отъ опова благотворно срѣдство, кое-то заедно съ наукѣ-тѣ съвършенно прѣродява человѣка, и кое-то є добро-то вѣспитаніе. А человѣкъ може да придобие всички добры и похвални качества, добрѣ душѣ, благороденъ характеръ само отъ добро-то вѣспитаніе. Наука-та въ рѣцѣ-тѣ на единъ благовѣспитанъ человѣкъ є срѣдство за постиганіе на всяко добро и полезно; а въ рѣцѣ-тѣ на единъ злѣ вѣспитанъ человѣкъ є ножъ, съ кого-то може да прави много по-голѣмы злодѣянія отъ исученій. Наука-та поднася всички-ты си ползы и добрины само тогава, кога-то ся придружява съ добро вѣспитаніе. Главна-та роль, что играе вѣспитаніе-то за благосъстояніето на народы-ты, инейно-то благотворно вліяніе, что има връху человѣка, мя подбудиха да ся позанимаѣтъ съ той важенъ прѣдметъ въ настоящій си членъ.